

APROB

Directorul Bibliotecii Republicane

Științifice Agricole a UASM

L. Costin

2020

POLITICA DE CERCETARE

**A BIBLIOTECHII REPUBLICANE ȘTIINȚIFICE AGRICOLE
A UNIVERSITĂȚII AGRARE DE STAT DIN MOLDOVA**

Politica de cercetare a Bibliotecii Republicane Științifice Agricole a UASM a fost discutată și înaintată spre aprobare la ședința din 12 februarie 2020 a Consiliului de Administrație a BRȘA.

CUPRINS

INTRODUCERE

SCOPUL ȘI OBIECTIVELE POLITICII

PRINCIPIILE CERCETĂRII

DIRECȚII DE CERCETARE

Cercetarea statistică

Cercetarea biblioteconomică

Cercetarea bibliografică

Cercetarea de marketing

METODE DE CERCETARE

PRODUSE ALE CERCETĂRII

PROGRAMAREA ȘI RAPORTAREA CERCETĂRII

INTRODUCERE

Având în vedere că mediul extern al bibliotecii este supus unor schimbări permanente, este necesar de a monitoriza cererile consumatorilor de informații, cerințele și așteptările utilizatorilor, de a studia și analiza interesele și preferințele acestora, precum și de a evalua resursele și capacitățile bibliotecii.

Esența cercetării în bibliotecă constă în studierea, analiza și evaluarea elementelor și factorilor care influențează tendințele de dezvoltare, structura și natura relațiilor pe piața informațională. O atenție deosebită se acordă analizei influenței factorilor externi atât ca amenințări, cât și ca oportunități de dezvoltare a bibliotecii. Prin urmare, activitatea de cercetare constituie o direcție de activitate a oricărei bibliotecii, indiferent de statutul pe care îl deține.

Biblioteca Republicană Științifică Agricolă a UASM, având statut de bibliotecă științifică, tinde să fie un element important al sistemului de cercetare științifică biblioteconomică, prin nevoile științifice, preocupările și potențialul specialiștilor ei, să fie o instituție de investigație și creație științifică.

BRȘA recunoaște activitatea de cercetare ca cel mai important mijloc de evaluare a problemelor emergente și de identificare a celor mai eficiente modalități de soluționare a acestora pe baza unor studii teoretice, metodologice și empirice.

De asemenea, Biblioteca promovează activitatea de cercetare fundamentală și aplicată, în concordanță cu prioritățile naționale și internaționale, urmărind oferirea de soluții viabile, produse, resurse și servicii informaționale de calitate pentru societate.

Prin prezenta politică se urmărește stabilirea și punerea în aplicare a unui mecanism eficient de dezvoltare a activității de cercetare în BRȘA și de sporire a vizibilității și accesibilității producției științifice a bibliotecii.

Baza teoretico-metodologică:

- Legea cu privire la bibliotecă (nr. 160 din 20.07.2017);
- Codul cu privire la Știință și Inovare al Republicii Moldova (nr. 259 din 15.07. 2004);
- Regulamentul-cadru de organizare și funcționare a bibliotecii publice (ordin nr. 186 din 26.02.2019, art. 7, alin. 6);
- Regulamentul privind evaluarea bibliotecii publice (HG nr. 747 din 07.10.2020, art. 9, domeniul de evaluare D);
- Regulamentul privind activitatea metodologică în cadrul Sistemului Național de Bibliotecă din Republica Moldova (ordin nr. 02 din 13.01.16);
- Regulamentul de organizare și funcționare a Bibliotecii Republicane Științifice Agricole a UASM (proces-verbal nr. 02 din 02.10.2019).

SCOPUL ȘI OBIECTIVELE CERCETĂRII

Scop

Cercetarea are drept scop dezvoltarea capacităților profesionale, de inovare și transfer tehnologic ale personalului bibliotecii, în conformitate cu tendințele moderne, evoluțiile, exigențele în domeniu, cerințele societății și strategiile naționale și internaționale, în vederea generării/dezvoltării/îmbunătățirii serviciilor/produselor informaționale ale bibliotecii pentru satisfacerea necesităților utilizatorilor reali și potențiali.

Obiective

- creșterea performanțelor științifice ale angajaților bibliotecii; consolidarea eforturilor și dezvoltarea noilor direcții de studiu și cercetare;

- sporirea potențialului științific al bibliotecii și a capacităților de implicare în transferul de cunoștințe și tehnologii;
- identificarea și susținerea domeniilor strategice de cercetare, selectarea priorităților în funcție de dezvoltarea domeniului, interesul comunității și necesitățile instituției;
- dezvoltarea și îmbunătățirea infrastructurii de cercetare;
- integrarea direcțiilor de cercetare ale bibliotecii în programele cumulative, integrate și consolidarea poziției bibliotecii în cadrul sistemului național de cercetare;
- inițierea/dezvoltarea parteneriatelor de cercetare cu biblioteci și instituții de cercetare naționale și internaționale, alte structuri interesate;
- dezvoltarea capacității de inovare ca mecanism fundamental al competitivității și excelenței în activitatea bibliotecară;
- sporirea calității serviciilor/produselor informaționale oferite comunității;
- evidența, analiza și sinteza activității de cercetare și diseminarea rezultatelor acesteia.

PRINCIPIILE CERCETĂRII

- considerarea cercetării și inovării drept bază de dezvoltare durabilă și asigurare a sustenabilității bibliotecii;
- asigurarea transparenței în activitățile de cercetare și inovare;
- justificarea utilității cercetării ca o contribuție efectivă la domeniul de cunoaștere științifică și în ceea ce privește punerea în practică a datelor rezultate din cercetare;
- consolidarea și stimularea potențialului inovativ al personalului, orientarea acestuia spre prioritățile strategice ale domeniului pentru soluționarea problemelor de importanță națională și instituțională;
- stimularea și promovarea personalului, care a contribuit la dezvoltarea serviciilor/produselor de bibliotecă, autori de publicații și proiecte;
- promovarea parteneriatului, a implicării în proiecte la nivel instituțional, național și internațional;
- respectarea eticii și adoptarea bunelor practici naționale și internaționale în domeniile cercetării și inovării.

DIRECȚII DE CERCETARE

- cercetarea statistică
- cercetarea biblioteconomică
- cercetarea bibliografică
- cercetarea de marketing
- alte direcții, în funcție de îmbinarea organică a necesităților instituționale și ale personalului.

Cercetarea statistică

Cercetarea statistică reprezintă un proces de cunoaștere a activității bibliotecii, realizat cu ajutorul metodelor statistice care constă din patru etape:

- *observarea statistică* (culegerea datelor, evidența, înregistrarea după o metodologie unitară a caracteristicilor proceselor privind dezvoltarea colecțiilor, relațiile cu publicul și altele);
- *prelucrarea statistică* (centralizarea și sistematizarea datelor prin utilizarea metodelor și tehnicilor de calcul standardizate, și obținerea sistemului de indicatori:
 - statistici (SM ISO 2789:2015. Informare și Documentare. Statistici internaționale de bibliotecă),
 - de performanță/relaționali (SM ISO 11620:2016 Informare și Documentare. Indicatori de performanță pentru biblioteci),
 - de impact (SM ISO 16439:2018 Informare și documentare – Metode și proceduri pentru evaluarea impactului bibliotecilor).
- *analiza și interpretarea rezultatelor* (confruntarea și compararea indicatorilor, informațiilor, datelor; valorificarea acestora; formularea concluziilor și identificarea sectoarelor de centrare a eforturilor; fundamentarea programelor și strategiilor de dezvoltare);
- *diseminarea/difuzarea informațiilor statistice* (reflectarea datelor statistice în documentele instituționale (strategii, programe, rapoarte), utilizarea acestora în activități de advocacy, lobby, marketing; prezentarea datelor statistice centrelor naționale de colectare a datelor).

Cercetarea biblioteconomică

Domenii prioritare ale cercetării biblioteconomice:

- *dezvoltarea resurselor informaționale* (studii privind diagnosticarea situației actuale a colecțiilor (structură, conținut, necesități); asigurarea informațional-documentară a procesului didactic și de cercetare universitar; investigarea profilului de interes al utilizatorilor; analiza conținutului și tipului informației în scopul definirii produselor și serviciilor utilizatorilor; managementul resurselor electronice (evidența, prelucrarea științifică, organizarea accesului);
- *prelucrarea analitico-sintetică a documentelor* (studii privind aplicarea metodelor de evaluare a sistemelor de investigare a informației; eficiența funcțională a catalogului electronic al bibliotecii; clasificarea publicațiilor de profil agricol; studierea posibilităților de indexare a publicațiilor instituționale în baze de date internaționale);
- *relații cu publicul* (evaluarea impactului general de activitate a bibliotecii; cercetarea gradului de satisfacție a utilizatorilor; analiza pieței necesităților de noi servicii de bibliotecă; crearea și dezvoltarea de noi servicii în scopul dezvoltării competențelor utilizatorilor; gradul de utilizare a resurselor informaționale ale bibliotecii; utilizarea cataloagelor; cercetări scientometrice; evaluarea impactului bibliotecii asupra persoanei, comunității, instituției și societății etc.);
- *formarea profesională continuă a personalului bibliotecii* (studii privind nevoile de formare profesională a personalului bibliotecii; studierea noilor forme și metode de instruire; instituirea unui sistem coerent și logic de formare profesională continuă; crearea/actualizarea portofoliului didactic al formatorului, sincronizarea cu mediul profesional european, evaluarea impactului activităților educaționale);
- *management de bibliotecă* (cercetarea bibliotecii ca instituție socio-culturală; cultura organizațională modernă a bibliotecii; managementul strategic al tehnologiei de bibliotecă; cultura tehnologică a bibliotecarului; managementul personalului bibliotecii; planificarea și raportarea activității bibliotecii; aplicarea măsurilor organizatorice; coordonarea și monitorizarea activității etc.);
- *susținerea metodologică a activității Rețelei Bibliotecilor Agricole din Republica Moldova* (instituirea și evaluarea reuniunilor profesionale ale BRȘA; monitorizarea

activităților și statisticii bibliotecilor agricole; evaluarea eficienței activităților metodologice ale bibliotecii; asigurarea suportului metodologic).

Organizarea cercetării biblioteconomice: Cercetarea biblioteconomică este realizată de către toate structurile BRȘA, în funcție de profilul acestora. Responsabilități de sinteză, totalizare și promovare revin Centrului Instruire. Metodologie. Cercetare.

Activitatea de cercetare a Bibliotecii este inclusă în programul și raportul BRȘA, integrată în programele cumulative ale Sistemului Național de Biblioteci de Biblioteca Națională a Republicii Moldova.

Cercetarea bibliografică

Cercetarea bibliografică se referă la activitatea de selectare a surselor de informare, utilizând instrumente bibliografice: cataloage electronice și tradiționale, bibliografii, baze de date, site-uri etc. O cercetare bibliografică pe o temă dată reprezintă ea însăși un instrument ce sintetizează, adună, organizează analize, abordări prin metode interdisciplinare de cercetare.

Cercetarea bibliografică a bibliotecii integrează activitățile: conceptualizarea și identificarea/argumentarea nevoilor de investigații bibliografice; consultarea surselor de informare; căutarea informațiilor; localizarea, evaluarea și selectarea informațiilor; organizarea informațiilor; elaborarea bibliografiei; asigurarea accesului la bibliografia finală; feedback-ul utilizatorului; analiza impactului produselor.

Produsele cercetării bibliografice includ: bibliografii tematice/pe domenii, bibliografii din seria "Publicații ale cadrelor didactice și științifice ale UASM", biobibliografii, buletine, cataloage, repertorii.

Cercetarea bibliografică se centrează pe:

- reinventarea cercetării bibliografice în contextul adaptării la schimbările mediului informațional, viziunilor asupra produselor acestei activități și necesităților destinatarilor;
- dezvoltarea sistemului de publicații bibliografice din punct de vedere: structural-unitar (conexiune standardizată a publicațiilor editate de diferite structuri și biblioteci din cadrul Rețelei de Biblioteci Agricole din Republica Moldova, coordonarea procesului), causal-dinamic (capabil de a evolua în timp, în conținut) și cu potențial informațional maxim (nelimitarea doar la descrierea bibliografică ca metodă de identificare bibliografică a documentului, spectru divers de indicatori auxiliari etc.);
- colaborarea cu bibliotecile agricole din Republica Moldova în vederea elaborării și editării în comun a lucrărilor bibliografice;
- atribuirea responsabilităților de autor pentru produsele cercetării bibliografice (în corespundere cu prevederile art. 3 și 7 ale „Legii privind dreptul de autor și drepturile conexe”, nr. 139 din 2 iulie 2010);
- fundamentarea bibliografică a evenimentelor, temelor, subiectelor de interes instituțional, național și internațional, de valoare din istoria, cultura, știința agricolă a țării și a celei universale;
- integrarea în cercetările bibliografice a subiectelor ce țin de dezvoltarea și activitatea bibliotecilor, reușitele și performanțele bibliotecarilor (de exemplu, inițierea colecției „Oameni ai Bibliotecii”); participarea la proiecte colaborative în acest sens;
- îmbunătățirea referințelor bibliografice (aliniere la prevederile SM ISO 690:2012 „Informare și documentare. Reguli pentru prezentarea referințelor bibliografice și citarea resurselor de informare”).

Organizarea cercetării bibliografice: Cercetarea bibliografică este realizată de către Secția Asistență Informațională și Colaborare Internațională, dar și de alte structuri ale BRȘA, deținătoare de colecții și resurse informaționale, în funcție de profilul acestora.

Cercetarea de marketing

Cercetarea de marketing urmărește justificarea și introducerea de noi servicii, schimbări structurale, studierea impactului serviciilor și produselor, a bazei materiale și tehnice. Cercetarea de marketing la BRȘA reprezintă un proces sistematic și obiectiv, ce presupune culegerea, investigarea și analiza informațiilor privind marketingul bibliotecii în ansamblu, produselor, serviciilor, persoanelor și ideilor.

Obiectivele cercetării de marketing:

- cunoașterea mediului de funcționare a bibliotecii
- identificarea oportunităților pe piața respectivă
- determinarea alternativelor de acțiune
- alegerea variantei optime de funcționare.

Dintre direcțiile de aplicare a cercetării de marketing specificăm: marketingul social al serviciilor de bibliotecă; poziționarea serviciilor de bibliotecă într-un mediu concurențial; segmentarea pieței serviciilor de bibliotecă; activități de promovare a bibliotecii; formarea imaginii bibliotecii; nevoile de informare a diferitor comunități etc.

Domeniile cercetării de marketing la BRȘA ar putea fi:

- *cercetări referitoare la mediul intern al bibliotecii:* obiectivele, strategiile și politicile de dezvoltare, resursele umane și materiale ale bibliotecii (volumul, structura, calitatea și disponibilitatea lor), capacitatea de mobilizare și de adaptare a acestora la obiectivele urmărite;
- *cercetări referitoare la factorii mediului extern:* studierea, analiza și evaluarea situației socio-culturale, a condițiilor și a factorilor care afectează biblioteca și dictează nevoia de a realiza schimbări; evoluția generală a domeniului, cadrul legislativ și instituțional, mediul tehnologic, demografic, cultural etc.;
- *studierea pieței:* aspecte generale ale pieței (caracteristicile, structura, capacitatea și conjunctura pieței, dinamica fenomenelor de piață etc.), diferite fenomene și categorii ale pieței (cererea și oferta, prețurile și tarifele, identificarea segmentelor de consumatori etc); studii ale necesităților informaționale;
- *cercetări de evaluare a impactului general al bibliotecii, a serviciilor/produselor acesteia;*
- *cercetarea activității de promovare:* selectarea mediilor și suporturilor publicitare, elaborarea mesajelor publicitare, programarea campaniilor promoționale, evaluarea eficienței activității promoționale, notorietatea produsului și a bibliotecii, imaginea bibliotecii și altele;
- *cercetarea opiniei publice privind rolul, locul, importanța BRȘA și a serviciilor/produselor acesteia.*

Aceste studii se bazează pe o analiză situațională, iar rezultatele lor ajută la determinarea corectă a priorităților, elaborarea planurilor și programelor rezonabile și adecvate pentru dezvoltarea bibliotecii. Pe baza rezultatelor acestor studii, sunt elaborate documente strategice, inițiate inovații, dezvoltate proiecte.

Organizarea cercetării de marketing: Cercetarea de marketing este realizată de către toate structurile BRȘA, în funcție de profilul acestora. Responsabilitățile de coordonare și cooperare revin administrației bibliotecii.

METODE DE CERCETARE APLICATE

În activitatea de cercetare pot fi utilizate următoarele metode:

- **metode cantitative** – permit obținerea de rezultate cantitative (statistice), utilizând o serie de tehnici specifice: sondaje, interviuri față în față, interviuri telefonice, experimente, metode bibliometrice etc.);
- **metode calitative** – sunt utilizate pentru identificarea atitudinilor, percepțiilor și motivațiilor consumatorilor de informații, oferind explicații precise asupra comportamentului și deciziilor luate de aceștia. În vederea realizării studiului calitativ se utilizează diverse metode, tehnici și instrumente de studiu, adaptate la specificul problemei studiate (studiul de caz, observația participativă, focus-grupul, interviul în profunzime etc.);
- **metode mixte** – combinarea metodelor de cercetare calitativă și cantitativă (colectarea simultană a datelor cantitative și calitative, colectarea/analiza datelor cantitative și calitative în faze diferite ale cercetării etc.).

PRODUSE ALE CERCETĂRII

Din activitatea de cercetare pot rezulta următoarele produse:

- întruniri de specialitate de anvergură locală, națională, internațională (traininguri, mese rotunde, conferințe);
- comunicări prezentate în cadrul simpozioanelor, conferințelor sau altor manifestări științifice similare pe plan național și internațional, menite să realizeze o percepție corespunzătoare a cercetării biblioteconomice din RM;
- studii și articole publicate în materialele evenimentelor științifice sau în reviste de specialitate din țară și din străinătate, cu acreditare națională și/sau internațională;
- monografii cu caracter științific;
- tehnologii, procedee, metode, produse, propuneri inovaționale, recomandări pentru implementare;
- lucrări bibliografice (bibliografii cu caracter universal, bibliografii tematice, biobibliografii, repertorii etc.);
- alte materiale specifice elaborate în cadrul proiectelor sau programelor de cercetare.

PROGRAMAREA ȘI RAPORTAREA CERCETĂRII

Programarea/raportarea cercetării (reflectarea în programele/rapoartele anuale ale bibliotecii) ține de următorii indicatori: publicații programate (monografii, studii bibliografice, ghiduri, articole, recenzii etc.); organizare și participare la reuniuni științifice profesionale; gestionarea proiectelor și participarea personalului în proiecte; activități de transfer tehnologic; activități de popularizare științifică; mobilitate profesională; alte aspecte.

Reuniunile științifice profesionale vor fi reflectate în programe/rapoarte după cum urmează:

Organizarea reuniunilor profesionale de către BRȘA:

<i>Tema, subiectul reuniunii</i>	<i>Tipul (simpozion, masă rotundă etc.) și nivelul reuniunii (internațional, cu participare internațională, național, local)</i>	<i>Data, locul organizării</i>	<i>Număr participanți</i>	<i>Note</i>

Participarea personalului din cadrul BRȘA la reuniuni profesionale:

<i>Tema, subiectul reuniunii</i>	<i>Tipul (simpozion, masă rotundă etc.) și nivelul reuniunii (internațional, cu participare internațională, național, local)</i>	<i>Organizator, data organizării</i>	<i>Nume, prenume participant</i>	<i>Tema comunicării</i>

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

- CORGHENCI, Ludmila, DRĂGĂNEL, Angela, elab. Politici de cercetare în biblioteca publică: recomandări metodologice în sprijinul elaborării documentului instituțional. Chișinău, 2019. 10 p.
- CORGHENCI, Ludmila, elab. Politici de cercetare la Biblioteca Națională a Republicii Moldova. Chișinău, 2019. 9 p.
- LEGE cu privire la biblioteci: nr. 160 din 20.07.2017. In: Monitorul Oficial al Republicii Moldova. 2017, nr. 301/315, pp. 141-147. [accesat 18 ianuarie 2020]. Disponibil: <http://lex.justice.md/md/%20371219/>
- REGULAMENT – cadru de organizare și funcționare a bibliotecii publice. In: Monitorul oficial al Republicii Moldova. 2019, nr. 167-170, pp. 47-53.
- REGULAMENTUL privind activitatea metodologică în cadrul Sistemului Național de Biblioteci din Republica Moldova. Aprobate prin ordinul nr. 2 din 13.01.2016 al Ministerului Culturii [accesat 19 ianuarie 2020]. Disponibil: http://cbn.mc.gov.md/sites/default/files/document/attachments/Regulament_activitatea_metodologica_SNB_aprobat_MC.pdf
- SISTEMUL Național de Biblioteci al Republicii Moldova (SNB). Model strategic. In: Biblioteconomia Moldovei. Cadru de reglementare. Chișinău, 1993, pp. 6-49.
- SM ISO 11620:2016. Informare și documentare. Indicatori de performanță pentru biblioteci. Chișinău: Institutul de Standardizare din Moldova, 2017. 79 p.
- SM ISO 16439:2018. Informare și Documentare. Metode și proceduri pentru evaluarea impactului bibliotecilor. Chișinău: Institutul de Standardizare din Moldova, 2018. 70 p.
- SM ISO 2789:2015. Informare și Documentare. Statistici internaționale de bibliotecă. Chișinău: Institutul de Standardizare din Moldova, 2017. 58 p.
- ЖУРАВЛЕВА, А.В., сост. Составление библиографических пособий [online] : метод. рек. Ярославль, 2011. 25 с. Доступ: http://www.rlib.yar.ru/_metod_mater/v_7/02/sostavlenie_bibposoby.htm
- КАЧАНОВА, Е. Ю. Исследовательская деятельность библиотек: назначение, методика, документирование [online] : практ. пособие. Хабаровск : ДВГНБ, 2012. 71 с. Доступ: http://www.fessl.ru/docs-downloads/02_17/KACHIDB.pdf